

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 juni 2017

WETSVOORSTEL

**betreffende de
gezinsondersteunende diensten**

(ingediend door de dames Griet Smaers,
Nahima Lanjri en Els Van Hoof)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 juin 2017

PROPOSITION DE LOI

**concernant les services
d'assistance familiale**

(déposée par Mmes Griet Smaers,
Nahima Lanjri en Els Van Hoof)

SAMENVATTING

Er blijkt een sterke nood te zijn aan flexibele gezinsondersteuning, aanvullend op de bestaande initiatieven van kinderopvang, huishoudhulp via dienstencheques en aanvullende thuiszorg. Om dit te verhelpen biedt dit wetsvoorstel een wettelijk kader voor vrijwillige gezinsondersteuning, gekoppeld aan een kostenvergoeding. Om de gezinsondersteuner te begeleiden, alsook om te bewaken dat zijn rechten en plichten als vrijwilliger gevrijwaard worden, en om een makkelijk en visibel aanspreekpunt te creëren voor de gezinnen, worden de gezinsondersteunende diensten via een erkende intermediaire structuur aangeboden.

RÉSUMÉ

Il existe un besoin important en matière de services flexibles d'assistance familiale, qui compléteraient les initiatives existantes en matière d'accueil d'enfants, de services d'aide-ménagère via le système des titres-services et de soins complémentaires à domicile. Pour y répondre, cette proposition de loi vise à créer un cadre légal pour l'assistance familiale bénévole et prévoit un remboursement des frais. Les services d'assistance familiale seront proposés par une structure intermédiaire agréée qui accompagnera les assistants bénévoles, garantira leurs droits et leurs obligations en tant que bénévoles et constituera un point de contact accessible et visible pour les familles.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publicaties@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In ons land is er een belangrijke maatschappelijke nood aan gezinsondersteunende diensten. Veel ouders worstelen met de combinatie tussen arbeid en gezin en zouden graag een beroep doen op externen voor ondersteuning. Wanneer de nood aan ondersteuning structureel is (b.v. voor- en naschoolse kinderopvang, huishoudhulp via dienstencheques), is er een aanbod voorhanden.

Sommige ondersteuningsnoden hebben echter een zodanig karakter (b.v. omwille van de uren waarop de ondersteuning nodig is), dat het veel moeilijker wordt om de ondersteuning te organiseren. Zo blijkt er een sterke nood te zijn aan flexibele gezinsondersteuning, aanvullend op de bestaande initiatieven van kinderopvang, huishoudhulp via dienstencheques en aanvullende thuiszorg.

Er is dus een maatschappelijke behoefte die niet ingevuld wordt en daarnaast zijn er heel wat personen die deze taken in beperkt volume zouden kunnen opnemen, maar dit momenteel niet doen. Het bieden van ondersteuning bij gezinstaken kan voor velen een maatschappelijke meerwaarde betekenen.

Zij zouden mogelijks deze taken opnemen indien een vereenvoudigde en laagdrempelige mogelijkheid zou bestaan om een kostenvergoeding te ontvangen, zonder veel administratieve verplichtingen, zonder fiscale impact of impact op de regeling inzake kinderbeijslag, studentenarbeid of vervangingsinkomens.

De wet op het vrijwilligerswerk biedt daar toe een kader.

Wij zijn van mening dat vertrekkend vanuit het wetgevend kader van de wetgeving op het vrijwilligerswerk, door het concreet benoemen van de taak van de vrijwillige gezinsondersteuner, en dit te koppelen aan een kostenvergoeding voor de gezinsondersteuning een adequaat antwoord kan worden gevonden op de maatschappelijke noden van jonge gezinnen vandaag om werk en gezinsleven te kunnen combineren. Bovendien gebeurt dit op een maatschappelijk verantwoorde manier, waarbij een appél wordt gedaan op het sociaal engagement dat in onze samenleving zo belangrijk is.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Dans notre société, le besoin en matière de services d'aide aux familles est important. De nombreux parents éprouvent des difficultés à concilier vie professionnelle et vie de famille et aimeraient dès lors faire appel à une aide externe. Une offre est disponible lorsque le besoin est structurel (par exemple la garderie organisée avant et après les heures de cours, l'aide-ménagère via le système des titres-services).

Cependant, la spécificité de certains des besoins est telle que l'aide est plus difficile à organiser (en raison par exemple des heures où les familles ont besoin de celle-ci). Il existe également un besoin important en matière de services flexibles d'aide aux familles qui complèteraient les initiatives existantes en matière d'accueil d'enfants, de services d'aide-ménagère via le système des titres-services et de soins complémentaires à domicile.

Il existe par conséquent un besoin social non pourvu. Par ailleurs, de nombreuses personnes pourraient se charger de ces tâches à petite échelle, mais ne le font pas à l'heure actuelle. Aider des familles à effectuer leurs tâches ménagères peut constituer une plus-value sociale pour de nombreuses personnes.

Ces personnes se chargeraient peut-être de ces tâches s'il était possible de percevoir un remboursement des frais simplifié et ouvert à tous, sans devoir remplir de nombreuses obligations administratives et sans que cela entraîne des répercussions sur le plan fiscal ou en matière d'allocations familiales, de travail d'étudiant ou de revenus de remplacement.

La loi relative aux droits des volontaires offre un cadre à cet effet.

Nous estimons qu'en partant du cadre législatif de la législation sur le volontariat, en définissant concrètement la tâche de l'assistant familial volontaire et en assortissant celle-ci d'un remboursement des frais de l'assistance familiale, il est possible de répondre aux besoins sociaux des jeunes ménages d'aujourd'hui qui souhaitent pouvoir concilier travail et vie privée. En outre, cette assistance est fournie d'une manière socialement responsable, un appel étant fait à l'engagement social qui est si important dans notre société.

Het biedt voor velen een meerwaarde om zich actief te kunnen inzetten voor anderen in hun buurt en omgeving.

Er is een stijgende behoefte aan diverse aanvullende gezinsondersteuning, zeker in het licht van het beleid gericht op het verhogen van de werkzaamheidsgraad.

Nadere regels

De personen die onder het toepassingsgebied vallen om gezinsondersteunende diensten te leveren zijn vrijwilligers in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers.

Deze personen mogen in het kader van gezinsondersteuning volgende activiteiten verrichten:

— Het bieden van gezelschap en het houden van toezicht op minderjarige kinderen bij afwezigheid van of ter ondersteuning van de ouders of opvoeders, eventueel gecombineerd met kleine huishoudelijke taken.

Onder gezelschap bieden wordt verstaan: in het bijzijn van het kind vertoeven en het begeleiden bij de activiteiten van het dagelijkse leven.

Onder toezicht houden wordt verstaan: met aandacht aanwezig zijn in de onmiddellijke nabijheid van het kind en oplettend zijn voor de eventuele behoeften.

— Het verrichten van kleine huishoudelijke taken die gelieerd zijn aan het bieden van gezelschap en het houden van toezicht op kinderen (zoals opruimen of koken).

De gezinsondersteuning heeft een occasioneel karakter en is aanvullend aan het reeds bestaande reguliere aanbod van kinderopvang, huishoud- en gezinshulp.

Om het vrijwillig en aanvullend karakter te bewaken en te vermijden dat gezinnen of personen quasi permanent van dit systeem gebruik zouden maken, geldt voor de ondersteuner een maximale kostenvergoeding van 33,36 euro per dag en 1 334,55 euro per jaar (voor 2017) zoals bepaald in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. Indien een vergoeding per uur zou worden overwogen, kan maximaal een kostenvergoeding van vier euro per uur worden gehanteerd.

Om de gezinsondersteuner te begeleiden, alsook om te bewaken dat de rechten en plichten van de vrijwilliger conform de wet op het vrijwilligerswerk gevrijwaard

Cette formule offre une plus-value pour beaucoup de personnes, dans la mesure où elles peuvent s'engager activement afin d'aider d'autres personnes de leur quartier et de leur environnement.

Il existe un besoin croissant de services d'assistance familiale complémentaires, *a fortiori* à la lumière de la politique axée sur l'augmentation du taux d'emploi.

Modalités

Les personnes qui sont habilitées à pouvoir fournir des services d'assistance familiale sont les volontaires au sens de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires.

Dans le cadre de l'assistance familiale, ces personnes peuvent exercer les activités suivantes:

— tenir compagnie à des enfants mineurs en l'absence ou en appui de leurs parents ou de leurs éducateurs et les surveiller, éventuellement en combinaison avec de petites tâches ménagères.

Par tenir compagnie, on entend: se trouver en présence d'un enfant et l'accompagner dans les activités de la vie quotidienne.

On entend par surveillance le fait de se trouver à proximité immédiate de l'enfant et de veiller attentivement à ses besoins éventuels.

— Effectuer de petites tâches ménagères liées aux activités de compagnie et de surveillance des enfants (cuisiner ou faire du rangement, par exemple).

L'assistance familiale revêt un caractère occasionnel et complète l'offre régulière déjà existante en matière d'accueil d'enfants, d'aide ménagère et d'aide familiale.

Pour garantir le caractère volontaire et complémentaire du système et éviter que certaines familles ou personnes seules y aient recours de façon quasi-permanente, il est prévu que le remboursement des frais accordé à l'assistant familial ne pourra pas excéder 33,36 euros par jour et 1 334,55 euros par an (pour 2017), conformément à l'article 10 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires. Si l'on envisage une indemnité horaire, un remboursement maximal de quatre euros par heure pourrait être appliqué.

Pour que l'assistant familial puisse bénéficier d'un accompagnement, et afin de veiller au respect des droits et des devoirs du volontaire prévus par la loi relative au

worden, en een makkelijk en visibel aanspreekpunt te creëren voor de gezinnen, kiezen wij ervoor om de gezinsondersteunende diensten via een erkende intermediaire structuur aan te bieden. De overeenkomst met betrekking tot vrijwillige gezinsondersteuning zal dan ook eenvoudig af te sluiten zijn tussen de vrijwilliger en de intermediaire structuur en het gezin heeft het gemak dat het zich kan richten tot een intermediaire structuur voor het verrichten van de gezinsondersteunende diensten.

Griet SMAERS (CD&V)
Nahima LANJRI (CD&V)
Els VAN HOOFF (CD&V)

volontariat, ainsi que dans le but de créer un point de contact facile d'accès et visible pour les familles, nous avons fait le choix de proposer les services d'assistance familiale par le biais d'une structure intermédiaire agréée. Le contrat d'assistance familiale volontaire pourra ainsi être aisément conclu entre le volontaire et la structure intermédiaire. Ce système facilitera également les choses pour les familles, qui pourront s'adresser à une structure intermédiaire pour accéder aux services d'assistance familiale.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° gezinsondersteuning: elke activiteit:

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht;
- c) die ingericht en gecoördineerd wordt door een erkende dienst voor gezinsondersteuning;
- d) die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeids-overeenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

e) en die tot doel heeft het bieden van gezelschap en het houden van toezicht op minderjarige kinderen bij afwezigheid van of ter ondersteuning van de ouders of opvoeders en het verrichten van kleine huishoudelijke taken die verbonden zijn aan het bieden van gezelschap en het houden van toezicht.

3° gezelschap: in het bijzijn van het kind vertoeven en het begeleiden bij de activiteiten van het dagelijkse leven.

4° toezicht houden: met aandacht aanwezig zijn in de onmiddellijke nabijheid van het kind en oplettend zijn voor de eventuele behoeften.

5° vrijwillige gezinsondersteuner: elke natuurlijke persoon die een in 1° bedoelde activiteit verricht met uitsluiting van familieleden van het minderjarig kind tot en met de 2° graad;

6° coördineren: werkzaamheid die tot doel heeft de vraag naar gezinsondersteuning door te verwijzen naar het aanbod van gezinsondersteuning, en omgekeerd.

7° erkende dienst voor gezinsondersteuning: dienst die de vraag naar gezinsondersteuning doorverwijst

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par:

1° assistance familiale: toute activité:

- a) exercée sans rétribution ni obligation;
- b) exercée au profit d'une personne ou de plusieurs personnes autres que celle qui exerce l'activité;
- c) organisée et coordonnée par un service agréé d'assistance familiale;
- d) qui n'est pas exercée par la même personne et pour la même organisation dans le cadre d'un contrat de travail, d'un contrat de services ou d'une désignation statutaire;

e) et visant à tenir compagnie à des enfants mineurs en l'absence ou en appui de leurs parents ou de leurs éducateurs, et à les surveiller, ainsi qu'à effectuer de petites tâches ménagères liées à ces activités de compagnie et de surveillance.

3° tenir compagnie: se trouver en présence d'un enfant et l'accompagner dans les activités de la vie quotidienne.

4° surveiller: se trouver à proximité immédiate d'un enfant et veiller attentivement à ses besoins éventuels.

5° assistant familial volontaire: toute personne physique qui exerce une activité visée au 1°, à l'exclusion des membres de la famille d'un enfant mineur jusqu'au deuxième degré inclus;

6° coordination: activité visant à mettre en relation la demande et l'offre d'assistance familiale et inversement.

7° service agréé d'assistance familiale: service assurant la mise en relation de la demande et de l'offre

naar het aanbod, en omgekeerd, en die erkend wordt op basis van de modaliteiten als door de Koning bepaald.

Art. 3

Wet van 3 juli 2005

De vrijwillige gezinsondersteuner en de erkende dienst voor gezinsondersteuning voldoen aan de bepalingen van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Art. 4

Vergoeding

Artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers is van toepassing op de vrijwillige gezinsondersteuner.

Het onbezoldigd karakter van het gezinsondersteunend vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwillige gezinsondersteuner voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan de vergoedingen voorzien in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Bij een vergoeding per uur kan maximaal een kostenvergoeding van vier euro per uur worden gehanteerd.

Art. 5

De erkende dienst voor gezinsondersteuning

De Koning bepaalt welke activiteiten een erkende dienst voor gezinsondersteuning moet verrichten om zijn opdracht uit te voeren. In elk geval moet die dienst ten minste:

- a) de vraag naar en het aanbod van gezinsondersteuning coördineren;
- b) een minimale kwaliteit van de geboden gezinsondersteuning bewaken;
- c) de kostenvergoeding, als bedoeld in artikel 4, vorderen bij de gebruiker van gezinsondersteuning, en de vrijwillige gezinsondersteuner vergoeden.

d'assistance familiale et inversement, et agréé conformément aux modalités fixées par le Roi.

Art. 3

Loi du 3 juillet 2005

L'assistant familial volontaire et le service agréé d'assistance familiale répondent aux dispositions de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires.

Art. 4

Remboursement

L'article 10 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires s'applique à l'assistant familial volontaire.

Le caractère non remboursé du volontariat dans le domaine de l'assistance familiale n'empêche pas que l'assistant familial volontaire puisse être remboursé par l'organisation des frais qu'il a supportés pour celle-ci. Le volontaire n'est pas tenu de prouver la réalité et le montant de ces frais, pour autant que le montant total des indemnités perçues n'excède pas celles qui sont prévues dans l'article 10 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires.

Dans le cas d'une indemnité horaire, un remboursement des frais maximal de quatre euros par heure peut être appliqué.

Art. 5

Le service agréé d'assistance familiale

Le Roi fixe les activités que doit exercer un service agréé d'assistance familiale afin de remplir sa mission. Dans tous les cas, ce service doit au moins:

- a) coordonner la demande et l'offre d'assistance familiale;
- b) veiller à une qualité minimale de l'assistance familiale proposée;
- c) demander le remboursement des frais, tel que visé dans l'article 4, à l'utilisateur de l'assistance familiale, et rembourser l'assistant familial volontaire.

Art. 6

De gebruiker betaalt een kostenvergoeding aan de dienst voor gezinsondersteuning in ruil voor de aangeboden diensten.

Art. 7

Indien de grens bepaald in artikel 4 overschreden wordt, kan de activiteit niet als gezinsondersteunend vrijwilligerswerk worden beschouwd. De persoon die deze activiteit verricht kan in dat geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

4 april 2017

Griet SMAERS (CD&V)
Nahima LANJRI (CD&V)
Els VAN HOOFF (CD&V)

Art. 6

L'utilisateur paie un remboursement des frais au service d'assistance familiale en échange des services proposés.

Art. 7

Si la limite prévue à l'article 4 est dépassée, l'activité ne peut pas être considérée comme du volontariat dans le domaine de l'assistance familiale. La personne qui exerce cette activité ne peut pas dans ce cas être considérée comme volontaire.

4 avril 2017